

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 244. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358623776/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Versemaalets Særegenhed forvanskedes, og Sammenfletningen af Stroferne faldt bort.

Dernæst tog han *Romeo og Julie* samt *Hamlet* for sig. Han sendte Brudstykker af sine Oversættelser til Friedrich, der atter overgav dem til Caroline. Hendes Dom var i Reglen gunstig; men hun udtalte den Dadel, at Sproget havde faaet en altfor gammeldags Farve, og tillagde den forudgaaende Bearbejdelse af Dante Skylden derfor, da Wilhelm efter hendes Opfattelse ved den altfor meget havde vænnet sig til forældede Ord og Vendinger. Han havde netop kort forinden indset, at han maatte vogte sig for den slikkede Elegance, som han havde tilkæmpet sig efter Opgivelsen af den Bürger'ske Stil; nu forfaldt han til den modsatte Yderlighed, til Archaismer, til det Knortede og Haarde.

1797 sendte han de første Prøver af *Romeo og Julie* til Schiller. De blev trykte i *Die Horen*. Og straks derefter bragte Tidsskriftet Schlegels Afhandling: *Noget om William Shakespeare i Anledning af Wilhelm Meister*. I *Wilhelm Meister* havde jo Goethe fremstilt Stræben efter Forstaaelse af Shakespeare som et betydeligt Element i den tyske Dannelse. Ved Samtalerne om *Hamlet* havde han gendrevet den dumme Fordom, at Shakespeare havde været et raat Naturgeni uden kunstnerisk Bevidsthed. Der- som det havde forholdt sig saadan, kom det jo i en tysk Over- sættelse ikke synderligt an paa Formgivningen. Hos en saa overlegen Kunstner som den Shakespeare derimod, der frem- stilles i *Wilhelm Meister*, var det klart, at Overensstemmelsen mellem Indhold og Form ikke turde brydes. Og dog havde selv Goethe endnu ikke været videre, end at han uden at føle Anstød havde meddelt, hvad han anførte af *Hamlet*, i den gamle Prosa- Oversættelse; det havde end ikke for ham været indlysende, hvor ganske her Sag og Kunstform var sammensmeltede.

Langsomt arbejder Schlegel sig fremad. Selv er han endnu saa hildet, at han mener ikke at kunne undvære Aleksandriner- verset; kun «saavidt muligt» beholder han i *Romeo* den femfodede Jambe; Scenen mellem Munken og *Romeo* oversætter han i Alexandrinere, idet han undskylder sig med, at den Art Vers skader mindre i Fyndsprog og Skildringer end i den egenlige Samtale. *Romeo's* hele Lyrik gaar derved tabt.

Han føler det selv, og saa begynder han da med Jernflid og haardnakket Begejstring endnu engang, kaster Alexandrinerne

over Bord og tvinger sig til i det vidtløftige tyske Sprog at sige det Samme i ti eller elleve Stavelser, hvortil han tidligere brugte tolv eller tretten. Længe forekommer det ham en uløselig Opgave at gengive Vers ved Vers uden at føje nogen Linje til Originalens. Oversættelsen svulmer under hans Hænder som fordom under Bürgers. Fjorten engelske Vers bliver til nitten eller tyve tyske. Det er, synes det ham, umuligt at fatte sig kortere, indtil han endelig fra Grunden af indser, hvorledes Shakespeare opfører sin Kunstbygning og nu giver Afkald paa al Fylde og alt Fyld, som Shakespeare ikke har. Og hvert Vers gengives ved et enkelt Vers. Han bander og jamrer over Tyskens Vidtløftighed og Utilstrækkelighed; hans Sprog har jo ganske andre Skranker, ganske andre Vendinger end det engelske. Han kan ikke gøre Shakespeare's Arbejde efter; det bliver en Stammen og Hakken uden Klang og Flugt; men han tvinger sig, tvinger Sproget og frembringer sin Efterdigtning.

«Schlegels Shakespeare», siger Scherer uden synderlig Overdrivelse, «stiller sig i den Afstand, hvori genfrembringende Kunst staar fra frembringende men med den Lighed, som det Fuldkomne har med det Fuldkomne, nær op til de Værker, Goethe og Schiller skænkede os paa den Tid, da de virkede i Fællesskab».

Herredømmet over Formen var ham fra da af sikret, og han høstede nu Frugterne af sin Møje. Han stod som Mester, han aabnede sin Haand, og fra 1797 til 1801 faldt seksten af Shakespeare's Dramer fra denne Haand ned i det tyske Folks Skød, vel af og til noget matte og tvungne i Stilen, men i det Hele udadledige som var de skrevne af en indfødt Digter af Shakespeare's Rang.

Man overveje ret, hvad dette vil sige. Det betyder i Virkeligheden ikke meget mindre, end om — ved Siden af Goethe og Schiller — i Midten af forrige Aarhundrede ogsaa Shakespeare var kommen til Verden i Tyskland. Han fødtes 1564 i England, genfødt blev han i 1767 i sin tyske Oversætter. 1597 udkom *Romeo og Julie* i London; Sørgespillet udkom 1797 i Berlin som et nyfødt Værk.

Da Shakespeare saaledes genopstod i Tyskland, virkede han med fuld Kraft paa et Publikum, der vel var langt mindre aandsbeslægtet med ham end hans oprindelige, og for hvem han ikke mere kæmpede Dagens Kamp, men som i flere Henseender endog